

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ | 09.04.2020

INSETE: Η πανδημία του COVID-19 και ο ελληνικός τουρισμός

Η εμφάνιση και εξάπλωση του COVID-19 προκάλεσε μια πρωτόγνωρη κρίση δημόσιας υγείας διεθνώς, ενώ η παγκόσμια οικονομία τείνει να εισέλθει σε πρωτοφανή ύφεση. Ο τουρισμός είναι από τους πρώτους τομείς που επλήγησαν με μεγάλη ταχύτητα και ένταση και θα εξακολουθήσουν να δοκιμάζονται σκληρά.

Το INSETE, σε μελέτη με τίτλο: «Η πανδημία του COVID-19 και ο ελληνικός τουρισμός», αξιολογεί τους παράγοντες που επηρεάζουν την πορεία του τουρισμού και δεδομένα για τις δέκα κυριότερες αγορές της Ελλάδας - βάσει της συμβολής τους στα τουριστικά έσοδα της χώρας - από τις οποίες προέρχονται περίπου τα 2/3 των εσόδων. Οι παράγοντες που επηρεάζουν τη διάρκεια και το βάθος της τουριστικής κάμψης είναι, στην παρούσα φάση, αδύνατον να εκτιμηθούν ποσοτικά. Συνοπτικά:

α) Το βασικότερο ερώτημα είναι το πότε θα αντιμετωπιστεί η πανδημία από υγειονομική άποψη (θεραπεία ή / και εμβόλιο ή / και προληπτικά μέτρα ελέγχου) σε επαρκή βαθμό, ώστε οι πολίτες ανά τον κόσμο να αισθανθούν ξανά ασφαλείς να ταξιδέψουν. Στη συνέχεια, θα εξαρτηθεί από τη διάθεση των πολιτών στις χώρες – αγορές μας να ταξιδέψουν και το διαθέσιμο εισόδημά τους, αλλά και τις δυνατότητες που θα έχουν να πάρουν καλοκαιρινή άδεια από τους οργανισμούς / επιχειρήσεις που εργάζονται ή – για τους αυτοαπασχολούμενους – να σταματήσουν την εργασία τους.

β) Κρίσιμο ρόλο έχουν η άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών και η αποκατάσταση των αεροπορικών συνδέσεων, τόσο στον εξερχόμενο τουρισμό από τις χώρες – αγορές μας, όσο και στον εισερχόμενο τουρισμό στην Ελλάδα.

γ) Οι τυχόν χρεωκοπίες που εν τω μεταξύ θα έχουν επέλθει στην αλυσίδα παραγωγής της ταξιδιωτικής εμπειρίας (αεροπορικές εταιρείες, tour operators, ξενοδοχεία κλπ.) καθώς και η ταχύτητα αποκατάστασης της αλυσίδας αυτής, θα διαδραματίσουν επίσης σημαντικό ρόλο.

δ) Η συγκριτική εικόνα που θα έχει δημιουργήσει η κάθε χώρα σχετικά με τον τρόπο που αντιμετώπισε την πανδημία, ιδιαίτερα ως προς το πόσο ασφαλείς θα αισθάνονται οι επισκέπτες, είναι ένας επιπλέον σημαντικός παράγοντας.

Αναλυτικότερα:

Σε επιδημιολογικό επίπεδο, η μέχρι στιγμής εξέλιξη στην Ελλάδα είναι πολύ καλύτερη απ' ότι στους βασικούς ανταγωνιστές της στον τουρισμό, όπως είναι η Ισπανία, η Πορτογαλία, η Γαλλία και η Ιταλία. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε παγκόσμιες κρίσεις του τουρισμού τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η ανάκαμψη ξεκίνησε την αμέσως επόμενη χρονιά. Όμως η

ανάκαμψη των εσόδων ήταν βραδύτερη από την ανάκαμψη των αφίξεων. Η ανάκαμψη που, κάποια στιγμή, θα έρθει στον παγκόσμιο τουρισμό, δεν αναμένεται να είναι ισοκατανομημένη, ούτε γεωγραφικά, ούτε μεταξύ των διαφόρων κλάδων. Επίσης, η διάρκεια της κρίσης δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί με ακρίβεια βάσει των προηγούμενων κρίσεων, πόσο μάλλον η παρούσα που έχει πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Στα θετικά στοιχεία για την ανάκαμψη από την κρίση, περιλαμβάνεται η διατήρηση της επιθυμίας των πολιτών να ταξιδέψουν, όταν οι υγειονομικές κατά κύριο λόγο συνθήκες το επιτρέψουν. Με βάση τη μέχρι στιγμής συγκριτική εξέλιξη της πανδημίας στη χώρα, η Ελλάδα έχει ενδεχομένως τη δυνατότητα να βελτιώσει τη συγκριτική της θέση και ενδεχομένως να ανακάμψει κάπως ταχύτερα από άλλες αγορές. Σε κάθε περίπτωση όμως, οι απώλειες τουριστικών εσόδων το 2020 θα είναι εκτεταμένες δεδομένης της κατανομής τους ανά τρίμηνο (Q1: 4%, Q2: 26%, Q3: 59%, Q4:11%, βάσει στοιχείων Έρευνας Συνόρων 2019) και δεδομένου ότι το 2ο 3μηνο έχει ουσιαστικά ήδη χαθεί, ενώ είναι ακόμα αβέβαιο πότε θα λήξουν τα έκτακτα μέτρα τόσο στην Ελλάδα όσο και στις αγορές της, αλλά και με τί ρυθμούς θα ανακάμψουν οι τελευταίες.

Για την ανάκαμψη είναι απαραίτητο να διαφυλαχθεί το «brand Ελλάδα». Η Ελλάδα έχει αποδείξει πολλές φορές ότι ανταποκρίνεται με επιτυχία στα δύσκολα. Αυτό φαίνεται και στην παρούσα συγκυρία. Ελήφθησαν εγκαίρως όλα τα απαραίτητα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του ιού και οι πολίτες ανταποκρίνονται σε αυτά. Μέχρι σήμερα έχει δείξει εικόνα υπευθυνότητας και σοβαρότητας στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, κάτι που μελλοντικά θα το «εισπράξει», εφόσον συνεχίσει να κινείται με τον ίδιο ρυθμό βάσει σχεδίου.

Εξάλλου, η μεγάλη διασπορά της πελατειακής βάσης του ελληνικού προορισμού, αποτελεί άλλο ένα πλεονέκτημα που του δίνει τη δυνατότητα να αξιοποιήσει τις διάφορες αγορές, καθώς θα επανακάμπτουν. Η διαφανόμενη ανάκαμψη της Ασίας και ιδιαίτερα της Κίνας πριν από τις παραδοσιακές μας αγορές, σε συνδυασμό με τη συγκριτικά καλύτερη εικόνα της χώρας σε σχέση με τον ανταγωνισμό, δημιουργεί τη δυνατότητα για περαιτέρω άνοιγμα στις αγορές αυτές. Αν επιβεβαιωθεί η διάθεση των πολιτών να ταξιδέψουν, μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες, υπάρχει το ενδεχόμενο να υπάρξει συγκριτικά υψηλότερη ζήτηση για ταξιδιωτικές υπηρεσίες το τέταρτο 3μηνο φέτος και ίσως και τον Σεπτέμβριο.

Προϋπόθεση βέβαια για όλα τα παραπάνω, εκτός από την υγειονομική διάσταση, είναι να μην έχει πληγεί με σφοδρότητα ο παραγωγικός ιστός της τουριστικής δραστηριότητας της χώρας από την παράταση της πανδημίας για μεγάλο χρονικό διάστημα. Για τον λόγο αυτό, η διατήρηση του παραγωγικού ιστού, των επιχειρήσεων και της εργασίας, της ευρύτερης οικονομίας μέχρι την εξομάλυνση της κρίσης, πρέπει να αποτελεί κύριο μέλημα των πολιτικών μας. Η δομή και η έκταση των αποφάσεων οικονομικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί κρίσιμότερο παράγοντα συμβολής προς αυτήν την κατεύθυνση.

Το πλήρες κείμενο της μελέτης θα το δείτε [ΕΔΩ](#).